

ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๐ กำหนดให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีพันธกิจหลักในการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในทุกด้าน สำหรับในการสนับสนุนทางด้านวิชาการนั้น สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทางวิชาการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการมาแล้ว ดังนี้

ก. การจัดสัมมนาทางวิชาการ

๑. การจัดสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “องค์กรตามรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” เผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนในภูมิภาค จำนวน ๒๑ ครั้ง ดังนี้

(๑) จังหวัดขอนแก่น (๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒)	(๒) จังหวัดสงขลา (๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒)
(๓) จังหวัดอุบลราชธานี (๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓)	(๔) จังหวัดเชียงใหม่ (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)
(๕) จังหวัดนครศรีธรรมราช (๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕)	(๖) จังหวัดกาญจนบุรี (๒๗ กันยายน ๒๕๕๕)
(๗) จังหวัดเชียงราย (๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๕)	(๘) จังหวัดชลบุรี (๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)
(๙) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๑๕ มกราคม ๒๕๕๖)	(๑๐) จังหวัดลำปาง (๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖)
(๑๑) จังหวัดเลย (๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๖)	(๑๒) จังหวัดภูเก็ต (๑ กันยายน ๒๕๕๖)
(๑๓) จังหวัดเชียงราย (๑๕ มกราคม ๒๕๕๗)	(๑๔) จังหวัดสุโขทัย (๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)
(๑๕) จังหวัดจันทบุรี (๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗)	(๑๖) จังหวัดนครพนม (๘ กันยายน ๒๕๕๗)
(๑๗) จังหวัดพะเยา (๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗)	(๑๘) จังหวัดนครศรีธรรมราช (๗ มีนาคม ๒๕๕๘)
(๑๙) จังหวัดเชียงใหม่ (๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘)	(๒๐) จังหวัดมุกดาหาร (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘)
(๒๑) จังหวัดแม่ฮ่องสอน (๑๘ มกราคม ๒๕๕๙)	

๒. การสัมมนาทางวิชาการที่ร่วมมือกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ จำนวน ๑๓ ครั้ง ดังนี้

- (๑) “รัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูป : ความก้าวหน้าและผลสำเร็จ และรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูป : ความล้ำหลังและอุปสรรค” โรงแรมสยามซิตี้ (๒๗ เมษายน ๒๕๕๔)
- (๒) “การกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ (มาตรา ๗๖)” โรงแรมสยามซิตี้ (๑๐ เมษายน ๒๕๕๕)
- (๓) “การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามกระบวนการทางศาลรัฐธรรมนูญไทยกับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน” ณ จังหวัดเชียงใหม่ (๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖)
- (๔) “กึ่งทศวรรษศาลรัฐธรรมนูญกับอนาคตการปฏิรูปการเมืองไทย” โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท (๕ เมษายน ๒๕๕๖)

- (๕) “การเสริมสร้างหลักนิติธรรมตามกระบวนการทางศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน : บทเรียน ความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรค” ณ จังหวัดเชียงราย (๑๕ มกราคม ๒๕๔๗)
- (๖) สัมมนาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเอเชีย ครั้งที่ ๒ เรื่อง “Promoting and Strengthening The Rule of Law Through Constitutional Judges” ณ กรุงเทพมหานคร (๓๑ มีนาคม – ๒ เมษายน ๒๕๔๗)
- (๗) “ศาลรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ” โรงแรมรอยัลออกคิด เซอรادتัน (๗ เมษายน ๒๕๔๗)
- (๘) “ความสัมพันธ์และแนวทางปฏิบัติระหว่างรัฐธรรมนูญยุโรปกับรัฐธรรมนูญประเทศสมาชิก” และ “สิทธิชุมชนกับการรื้อคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญ” ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (๒๓ – ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘)
- (๙) “ศาลรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชน : สิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๖ และ มาตรา ๕๖” โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท กรุงเทพฯ (๘ เมษายน ๒๕๔๘)
- (๑๐) “การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนของประเทศสมาชิกภายใต้รัฐธรรมนูญยุโรป” และเรื่อง “หลักการและแนวทางการสร้างพลวัตในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ” ณ โรงแรมเซอรادتัน แกรนด์ สุภูมิวิท กรุงเทพมหานคร (๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘)
- (๑๑) “หลักการและแนวทางการสร้างพลวัตในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ” ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘)
- (๑๒) “ศาลรัฐธรรมนูญกับการเลือกตั้ง กรณีประสบการณ์ของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน” (The Constitutional Court and General Election: The Federal Constitution Court of Germany’s Experience) ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี (๒๕-๓๐ มีนาคม ๒๕๔๙)
- (๑๓) “ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชน” โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท กรุงเทพฯ (๗ เมษายน ๒๕๔๙)

๓. โครงการอบรมและสัมมนาทางวิชาการที่ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๓.๑ การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง เวทีธรรม : การใช้ประโยชน์จากกลไกตามรัฐธรรมนูญในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จำนวน ๗ ครั้ง ดังนี้

(๑) กรุงเทพมหานคร (๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗)	(๒) จังหวัดตรัง (๔ มีนาคม ๒๕๔๗)
(๓) จังหวัดลำปาง (๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๗)	(๔) จังหวัดชลบุรี (๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗)
(๕) จังหวัดมหาสารคาม (๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๗)	(๖) จังหวัดขอนแก่น (๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๗)
(๗) จังหวัดตาก (๖ ตุลาคม ๒๕๔๗)	

๓.๒ การจัดฝึกอบรมร่วมกับสำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หลักสูตร “ปฏิบัตินิติศาสตร์แนวใหม่ภายใต้การปฏิรูปการเมืองและการบริหารราชการในปัจจุบัน” และหลักสูตร “รัฐธรรมนูญสำหรับนักบริหาร นักการเมือง และข้าราชการไทยในยุคปฏิรูป” ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๕ – ๒๕๔๘ จำนวน ๒๐ รุ่น

๔. การจัดสัมมนาร่วมกับองค์กรอื่นๆ

- (๑) “เขตอำนาจศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐”
โรงแรมเมอร์เกียว ประตูน้ำ (๑๘ กันยายน ๒๕๕๑)
- (๒) “การกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ
ทุกระดับ (มาตรา ๗๖)” (ครบรอบ ๔ ปี ศาลรัฐธรรมนูญ) โรงแรมสยามซิตี้ (๑๐ เมษายน ๒๕๕๕)
- (๓) “ความเป็นอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับพันธะผูกพันของมติพรรค” โรงแรมเมอร์เกียว
ประตูน้ำ (๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒)
- (๔) “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ” ห้องประชุมกรม
ประชาสัมพันธ์ (๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒)
- (๕) “การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ” โรงแรมสยามซิตี้ (๒๖ มกราคม ๒๕๕๓)
- (๖) “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและมาตรการของรัฐที่ไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยไม่
เป็นธรรม” โรงแรมสยามซิตี้ (๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓)
- (๗) “การเลือกตั้งแบบใหม่กับอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกนายรัฐมนตรีตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๒” โรงแรมสยามซิตี้ (๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓)
- (๘) “ประชาชนกับการใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่น” โรงแรมสยามซิตี้
(๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔)
- (๙) “บทบาทขององค์กรตามรัฐธรรมนูญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน” โรงแรมเชอราตัน
แกรนด์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ (๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕)
- (๑๐) “กฎหมายพรรคการเมือง : โอกาสและข้อจำกัดในการส่งเสริมและพัฒนาพรรคการเมือง” (ร่วมกับ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง) โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์ (๒๒ กันยายน ๒๕๕๖)
- (๑๑) “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับผลผูกพันต่อศาลอื่น” (ร่วมกับสำนักงานศาลปกครองและ
สำนักงานศาลยุติธรรม) โรงแรมแกรนด์ เดอวิลด์ (๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖)
- (๑๒) “บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ต่อการมีดุลพินิจส่งคำ
ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย” โรงแรมแกรนด์ เดอวิลด์ (๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
- (๑๓) “องค์กรอิสระกับสื่อมวลชน” (ร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)
โรงแรมเดอะ ทวิน (๑๓ – ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗)
- (๑๔) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการองค์กรอิสระ ประจำปี ๒๕๕๖ ณ จังหวัดชลบุรี
(๒๒ - ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๖)
- (๑๕) การสัมมนาเชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ประชาธิปไตย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง ณ จังหวัดขอนแก่น (๒๕ กันยายน – ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗)
- (๑๖) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการองค์กรอิสระ ประจำปี ๒๕๕๗
ณ โรงแรมรีเจนท์ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (๘ – ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗)

- (๑๗) “ความรู้และการศึกษาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและศาลรัฐธรรมนูญ” ร่วมกับคณะนิติศาสตร์
วิทยาลัยโยนง จังหวัดลำปาง (๑๐ มกราคม ๒๕๕๘)
- (๑๘) “สิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๖” ณ โรงแรมตรัง ถ. วิสุทธิกษัตริย์ กรุงเทพฯ
(๒๗ เมษายน ๒๕๕๘)
- (๑๙) “สิทธิชุมชนของผู้บริโภค ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๗” ณ โรงแรมแกรนด์ เดอวิลด์ กรุงเทพฯ
(๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘)
- (๒๐) สัมมนาทางวิชาการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เรื่อง “องค์กรตามรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
(๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘)
- (๒๑) สัมมนาทางวิชาการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เรื่อง “องค์กรตามรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
(๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙)
- (๒๒) สัมมนาทางวิชาการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เรื่อง “องค์กรตามรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย
(๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙)

ข. การวิจัย

โครงการศึกษาวิจัย จำนวน ๒๑ โครงการ คือ

- (๑) ศาลรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ
- (๒) เขตอำนาจศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๔ และ ๒๖๖
- (๓) ปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือการกระทำของบุคคล
ตามมาตรา ๑๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
- (๔) การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๒๘
- (๕) วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ : ศึกษากรณีศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศกับศาลรัฐธรรมนูญไทย
- (๖) หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
- (๗) การออกเสียงประชามติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
- (๘) การให้สิทธิประชาชนฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ กรณีละเมิดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
- (๙) หลักและวิธีปฏิบัติในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญในกรณีที่มีบทบัญญัติว่า ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กฎหมาย
บัญญัติ
- (๑๐) การยกสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล
- (๑๑) กระบวนการก่อกองคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๔
- (๑๒) การคุ้มครองชั่วคราวและการบังคับให้เป็นไปตามผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๑๓) การขัดกันของการใช้อำนาจขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

- (๑๔) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนดและความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชกำหนดที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติจากรัฐสภา
- (๑๕) สิทธิของบุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนตามรัฐธรรมนูญเน้นศึกษาสิทธิของบุคคล ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและได้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติตาม มาตรา ๔๖, ๕๖ และมาตรา ๒๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญ
- (๑๖) หนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา
- (๑๗) หนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา : ศึกษาเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ
- (๑๘) สภาพบังคับของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๑๙) การเปลี่ยนแปลงแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ : ผลกระทบต่อผลผูกพันของคำวินิจฉัย และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๘
- (๒๐) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๑๕๘ กับบทบัญญัติของกฎหมาย ตามมาตรา ๒๖๔
- (๒๑) การใช้สิทธิทางศาลของบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๘ ในกรณีศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว
- (หมายเหตุ โครงการลำดับที่ ๑-๑๔ ดำเนินการเสร็จแล้ว โครงการลำดับที่ ๑๕ – ๒๑ อยู่ระหว่างดำเนินการของที่ปรึกษา)

ค. เอกสารสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ

๑. การพิมพ์วารสารศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒๒ ฉบับ (ปีละ ๓ ฉบับ เริ่มพิมพ์เผยแพร่ฉบับแรกตั้งแต่วันที่เดือนมกราคม – เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒)

๒. การพิมพ์จดหมายข่าวศาลรัฐธรรมนูญ

จำนวน ๔๖ ฉบับ (ปีละ ๖ ฉบับ เริ่มพิมพ์เผยแพร่ฉบับแรกตั้งแต่วันที่เดือนกันยายน – ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑)

๓. การจัดพิมพ์หนังสือ

(๑) หนังสือรายงานการวิจัย

- เรื่อง “การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๒๘”
- เรื่อง “การยกสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล”
- เรื่อง “กระบวนการกลั่นกรองคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๔”
- เรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ
- เรื่อง การให้สิทธิประชาชนฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ กรณีละเมิดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
- เรื่อง การคุ้มครองชั่วคราวและการบังคับให้เป็นไปตามผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
- รวบรวมคำคัดย่อและบทสรุปสำหรับผู้บริหาร รายงานการศึกษาวิจัยของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) หนังสือรวบรวมบทความทางวิชาการ

- รวบรวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสเปิดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแห่งใหม่

- (ศาลรัฐธรรมนูญไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคต)
- รวมบทความทางวิชาการ ชุดที่ ๑ (ศาลรัฐธรรมนูญไทย)
 - รวมบทความทางวิชาการ ชุดที่ ๒ (ศาลรัฐธรรมนูญไทยในสถานการณ์ปฏิรูปการเมือง)
 - รวมบทความทางวิชาการ ชุดที่ ๓ (ศาลรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ)
 - รวมบทความทางวิชาการ ชุดที่ ๔ (ศาลรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน)
 - รวมบทความทางวิชาการ ชุดที่ ๕ (ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักประกันการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน)
 - รวมบทความทางกฎหมายมหาชนจากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม ๑ (๒๕๔๕)
 - รวมบทความทางกฎหมายมหาชนจากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม ๒ (๒๕๔๖)
 - รวมบทความทางกฎหมายมหาชนจากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม ๓ (๒๕๔๗)
 - รวมบทความทางกฎหมายมหาชนจากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม ๔ (๒๕๔๘)
- (๓) หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับภาษาไทย)
- (๔) หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับภาษาอังกฤษ)
- (๕) หนังสือแนะนำศาลรัฐธรรมนูญ “The Constitutional Court” (ฉบับภาษาอังกฤษ)
- (๖) หนังสือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ (ฉบับภาษาไทย-อังกฤษ)
- (๗) หนังสือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ (ฉบับภาษาไทย-อังกฤษ-ฝรั่งเศส)
- (๘) หนังสือรวมคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ – ปัจจุบัน
- ปี ๒๕๔๑ จำนวน ๑ เล่ม
 - ปี ๒๕๔๒ จำนวน ๔ เล่ม
 - ปี ๒๕๔๓ จำนวน ๖ เล่ม
 - ปี ๒๕๔๔ จำนวน ๕ เล่ม (ฉบับพิเศษ ๒ เล่ม)
 - ปี ๒๕๔๕ จำนวน ๗ เล่ม
 - ปี ๒๕๔๖ จำนวน ๖ เล่ม
 - ปี ๒๕๔๗ (ฉบับพิเศษ จำนวน ๒ เล่ม – คำวินิจฉัยที่ ๔๗/๒๕๔๗ และคำวินิจฉัยที่ ๖๐/๒๕๔๗)
- (๙) หนังสือสรุปคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน ๓ เล่ม (เล่ม ๑ ปี ค.ศ. ๑๙๙๘ – ๒๐๐๐ เล่ม ๒ ปี ค.ศ. ๒๐๐๑ – ๒๐๐๒ และเล่ม ๓ ปี ค.ศ. ๒๐๐๓)
- (๑๐) หนังสือภาพรวมของรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ (โครงการร่วมปลูกต้นไม้ประชาธิปไตย)
- (๑๑) หนังสือองค์กระติระตามรัฐธรรมนูญและองค์กรส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง
- (๑๒) หนังสือรายงานการศึกษาคุณงาน ณ สาธารณรัฐฝรั่งเศส
- (๑๓) หนังสือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนของประเทศสมาชิกภายใต้รัฐธรรมนูญยุโรป และหลักการและแนวทางการสร้างพลวัตในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ง. การศึกษาดูงาน

๑. การศึกษาดูงานและการจัดการประชุมสัมมนาต่างประเทศ

- (๑) การเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ของประธานศาลรัฐธรรมนูญ และคณะ ระหว่างวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ถึง วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๕
- (๒) การเดินทางไปประชุมโต๊ะกลมประจำปีระหว่างประเทศครั้งที่ ๑๕ เรื่อง “รัฐธรรมนูญและการเลือกตั้ง” ณ เมือง Aix - en - Provence ประเทศฝรั่งเศส โดยเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในระหว่างวันที่ ๕ - ๑๗ กันยายน ๒๕๔๖
- (๓) การเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญและคณะ ในระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๗
- (๔) การเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญและคณะ ในระหว่างวันที่ ๖ - ๙ สิงหาคม ๒๕๔๗
- (๕) การเดินทางไปประชุมโต๊ะกลมประจำปีระหว่างประเทศครั้งที่ 20 เรื่อง “Juridictions ordinaires, juridictions constitutionnelle et juridictions supranationales” ณ เมือง Aix - en - Provence ประเทศฝรั่งเศส โดยเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๐ กันยายน ๒๕๔๗
- (๖) การเดินทางไปจัดประชุมสัมมนาความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับตุลาการรัฐธรรมนูญกัมพูชา ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญและคณะ ในระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๙ กันยายน ๒๕๔๗
- (๗) การเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศฝรั่งเศส โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญและคณะ ในระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๘
- (๘) การเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญและคณะ ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๘
- (๙) การเดินทางไปร่วมสัมมนาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเอเชีย ครั้งที่ ๓ ณ ประเทศมองโกเลีย ระหว่างวันที่ ๕ - ๙ กันยายน ๒๕๔๘
- (๑๐) การเดินทางไปร่วมประชุมนานาชาติร่วมกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ในหัวข้อ “Democracy and the Rule of Law : The 2006 KAS Democracy Report” และหัวข้อ “Promotion of Human Rights as Mandate of Political Foundation” ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ระหว่างวันที่ ๒๘ มกราคม - ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ โดยท่านนพดล เสงเจริญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๑๑) การเดินทางไปศึกษาดูงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะ ณ กรุงปารีสและเมืองสตราบูร์ก สาธารณรัฐฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๖ มีนาคม ๒๕๔๙
- (๑๒) การเดินทางไปศึกษาดูงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะ ณ สาธารณรัฐเกาหลีและประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๒๕ มิถุนายน - ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙

๒. ศาลรัฐธรรมนูญไทยเป็นเจ้าภาพต้อนรับการเข้าเยี่ยม หรือศึกษาดูงานขององค์กรหรือบุคคลจากต่างประเทศ

- (๑) การศึกษาดูงาน โดย องค์กรนักศึกษากฎหมายแห่งอาเซียน แห่งประเทศไทย (ASEAN Law Students Association “ALSA”) ในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔
- (๒) การศึกษาดูงาน โดย ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ของพม่า ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๔
- (๓) การศึกษาดูงาน โดย คณะผู้แทนองค์กรด้านนิติบัญญัติแห่งรัฐสภาอินโดนีเซีย The Legislative Body of the Indonesian Parliament (DPR-RI) ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕
- (๔) การศึกษาดูงาน โดย ศาสตราจารย์ ดร. Heinrich Siedentopf และ ศาสตราจารย์ ดร. Karl - Peter Sommermann จาก The German – ASEAN Parliamentary Sciences of Speyer ในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕
- (๕) การศึกษาดูงาน โดย Dr. Dietmar Kansy สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และ ประธานแห่ง The German - ASEAN Parliamentary Friendship Group ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕
- (๖) การศึกษาดูงาน โดย องค์กรด้านการปราบปรามการทุจริตประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย The Indonesian Commission for the Wealth of State Officials (KPKPN) ในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕
- (๗) การศึกษาดูงาน โดย คณะกรรมาธิการที่ปรึกษาประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย Working Committee of People’s Consultative Assembly of the Republic of Indonesia (MPR - RI) ในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๕
- (๘) การศึกษาดูงาน โดย นาง Hina Jilani ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติในเรื่องผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนเยือนไทย ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๖
- (๙) การศึกษาดูงาน โดย ผู้แทนจาก Administrative Control Authority ประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ ในวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖
- (๑๐) การเยี่ยมชมวาระประธานศาลรัฐธรรมนูญและศึกษาดูงาน โดย คณะผู้ศึกษาเบื้องต้น โครงการเทคนิคความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประเทศญี่ปุ่น (JICA Legal and Judicial Development Project) ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖
- (๑๑) การเยี่ยมชมวาระประธานศาลรัฐธรรมนูญและหารือข้อราชการเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือระหว่างสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสกับศาลรัฐธรรมนูญไทย ในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖
- (๑๒) การเยี่ยมชมวาระประธานศาลรัฐธรรมนูญและศึกษาดูงาน โดย คณะผู้ศึกษาเบื้องต้น โครงการเทคนิคความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประเทศลาว (JICA Legal and Judicial Development Project in Lao) ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖
- (๑๓) การศึกษาดูงาน โดย Dr. jur Reinhard Lehr และคณะผู้แทนด้านกฎหมายจากประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๖

- (๑๔) การสัมมนาระหว่างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย ณ จังหวัดกาญจนบุรี ในวันที่ ๑๕ – ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖
- (๑๕) การศึกษาดูงานโดย Mr. Maruar Siahaan ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖
- (๑๖) การศึกษาดูงานโดย นายหวู ดึ๊ก เขียน (Vu Duc Khien) ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย สภาแห่งชาติเวียดนามและคณะ ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๖
- (๑๗) การศึกษาดูงานโดย คณะข้าราชการของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗
- (๑๘) การศึกษาดูงาน โดย Mr. Nguyen Van Yen รองประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และคณะ ในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗
- (๑๙) การศึกษาดูงานโดย คณะผู้แทนจากกระทรวงตรวจสอบ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗
- (๒๐) การศึกษาดูงานโดย ผู้แทนจากหน่วยงาน Administrative Control Authority (ACA) สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ ในวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๗
- (๒๑) การเข้าพบหารือประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดย คณะผู้แทนด้านกฎหมาย จากประเทศสวีเดน (The Department of East European Studies) มี Prof. Mr. Anders Fogelklou, Uppsala Uppsala University เป็นหัวหน้าคณะในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘
- (๒๒) การต้อนรับคณะอุปทูตแห่งประเทศไทย สวีเดน ประจำประเทศไทย พบปะหารือในเรื่องข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการปกครอง กฎหมาย และประชาสังคม ในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘
- (๒๓) การเข้าพบหารือประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดย H.E. Pro Dr.Hasjim Djalal กรรมการด้านทะเลแห่งชาติและที่ปรึกษาพิเศษรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการทะเลและประมง สาธารณรัฐอินโดนีเซีย คณะเจ้าหน้าที่สถานทูต สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๘
- (๒๔) การศึกษาดูงานของคณะนักศึกษากฎหมายแห่งเอเชีย จำนวน ๑๒๐ คน โดยการประสานงานของ องค์การนักศึกษากฎหมายแห่งเอเชีย (ประเทศไทย) Asian Law Students Association(Thailand) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘
- (๒๖) การเข้าเยี่ยมชมคณะประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดย H.E. Mr. Pieter JoZef Theofile Marres เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีความชำนาญแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๘
- (๒๗) การเลี้ยงรับรองอาหารกลางวันเนื่องในโอกาสที่ Dr. Lars Peter Schmidt เข้ารับตำแหน่งผู้แทนมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ ณ โรงแรมรอยัลปรีนเซส หลานหลวง กรุงเทพฯ

- (๒๘) การเยี่ยมชมการระประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดย Dr. Norbert Lammert รองประธานรัฐสภาเยอรมนี และรองประธานมูลนิธิคอนราตอาเดนาัวร์ เพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นทั่วไปในเรื่องรัฐธรรมนูญและศาลรัฐธรรมนูญของไทยและเยอรมนี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘
- (๒๙) การเยือนศาลรัฐธรรมนูญไทยโดยศาสตราจารย์ ดร.ฌอง โคลด โกลิยาร์ค Prof. Dr. Jean-Claude COLLIARD) ตุลาการรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐฝรั่งเศส และภริยา ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และศาลรัฐธรรมนูญไทยเป็นเจ้าภาพโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับตุลาการรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐฝรั่งเศสและสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร โดยได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์ ดร.ฌอง โคลด โกลิยาร์ค บรรยายพิเศษในหัวข้อเรื่อง “การฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยประชาชน : แนวทางปฏิบัติและปัญหาอุปสรรคในฝรั่งเศส” และหัวข้อเรื่อง “สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบกรณีของไทยและฝรั่งเศส”
- (๓๐) การศึกษาดูงานของคณะผู้แทนสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามองโกเลีย วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘
- (๓๑) การศึกษาดูงานของเอกอัครราชทูตโมร็อกโค ประจำประเทศไทย และคณะ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘
- (๓๒) การเยี่ยมชมการระประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดย H.E. Mr. Denis Comeau เอกอัครราชทูตวิสามัญแคนาดาประจำประเทศไทย วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘
- (๓๓) การศึกษาดูงานโดยคณะผู้แทนสถาบันการเมืองแห่งชาติโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh National Political Academy) วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๘